

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN en VLAAMSE RAND
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2022 betreffende de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding en wijziging van het Kwaliteitstoezichtbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele Vorming van 19 juli 2019
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van besluit geeft uitvoering aan het decreet van 23 december 2022 betreffende de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding. Dit decreet beoogt de optimalisatie en vereenvoudiging van de incentives voor ondernemingen in het kader van werkplekieren binnen een kwalificerende opleiding. Er wordt één premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen ingevoerd. Deze premie stimuleert ondernemingen om een kwalitatieve leerwerkplek aan te bieden in het kader van een kwalificerende opleiding met een intensieve werkplekcomponent.

Daarnaast wordt een leerlingenpremie alternerende opleiding ingevoerd. Deze premie moet leerlingen stimuleren om hun alternerende opleiding succesvol af te ronden.

Dit ontwerp van besluit wijzigt eveneens het Kwaliteitstoezichtbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele vorming zodat een organisatie bevoegd wordt om een erkende beroepskwalificerende opleiding- of EVC-traject aan te bieden voor een deelkwalificatie. Voorheen was dit enkel voor de volledige beroepskwalificatie mogelijk.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale economie

Inhoudelijk structurelement: Competenties

Beleidsdoelstelling: Levenslang leren stimuleren en nieuwe leerwegen verkennen (OD VII 1.3)

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 kondigt aan dat de bestaande incentives om alternerend leren in ondernemingen te stimuleren (de mentorkorting, start- en stagebonus, ...) worden herbekeken. Dit in functie van het beter inzetten van deze middelen om de leercultuur te verhogen, met bijzondere aandacht voor KMO's. De ambitie is om ondernemingen te stimuleren om leerwerkplekken aan te bieden in het kader van opleidingen die toeleiden naar een onderwijs- of beroepskwalificatie, zoals duaal leren en andere alternerende opleidingen. Het decreet over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding en dit ontwerpbesluit geven hieraan uitvoering.

Op 23 december 2022 besliste de Vlaamse Regering tot bekrachtiging en afkondiging van het decreet over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding. Dit decreet werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 21 december 2022.

Op 14 juli 2023 besliste de Vlaamse Regering tot bekrachtiging en afkondiging van het decreet tot wijziging van het decreet van 23 december 2022 over de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding. Dit decreet werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 12 juli 2023. Het bevat de rechtsgrond om voor de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen de voorwaarde van 4 maanden leren op de werkplek na te gaan via een verklaring op erewoord voor leerlingen en cursisten waarvan dit niet kan nagegaan worden via een multifunctionele aangifte (DmfA) of een Onmiddellijke Aangifte (Dimona).

Op 7 juli 2023 besliste de Vlaamse Regering tot bekrachtiging en afkondiging van het decreet over het onderwijs XXXIII. Dit decreet werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 5 juli 2023. Het bevat de rechtsgrond voor het organiseren van erkende beroepskwalificerende trajecten op niveau van een deelkwalificatie.

Het voorliggend ontwerp van besluit geeft uitvoering aan het voormelde decreten.

De beleids- en Begrotingstoelichting van Werk en Sociale economie voor het begrotingsjaar 2023 bevat de ambitie om het beleid rond beroepskwalificerende trajecten te versterken. Zo zullen we onder meer het regelgevend kader aanpassen zodat organisaties die deelkwalificaties aanbieden en kwalificeren daarvoor een erkenning kunnen krijgen. Dit ontwerpbesluit past de aanvraagprocedure met dit oogpunt aan.

Het ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch- en taaladvies nr. 2022/477, verleend op 19 december 2022..

Het positief advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 15 december 2022.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd verkregen op 2 februari 2023.

Op 3 februari 2023 verleende de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring aan het ontwerpbesluit.

De Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft advies nr. 2023/022 gegeven op 6 maart 2023.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies op 20 maart 2023, de Vlaamse onderwijsraad (Vlor) op 23 maart 2023 en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren op 17 maart 2023.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft advies gegeven op 31 maart 2023.

De Raad van State heeft advies 73.630/1 gegeven op 14 juni 2023, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Om uitvoering te geven aan de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 heeft het Vlaams Parlement op 21/12/2022 het decreet betreffende de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding aangenomen. Het decreet werd op 23/12/2022 door de Vlaamse Regering bekrachtigd en afgekondigd.

Vandaag ontvangen onderneming en lerende financiële ondersteuning in het kader van werkplekieren vanuit 5 verschillende maatregelen:

- De startbonus: een premie voor de leerling om deze te stimuleren de alternerende opleiding volledig af te werken.
- De stagebonus: een premie voor de onderneming die wil stimuleren om een leerwerkplek aan te bieden in het kader van duaal leren en andere alternerende opleidingen;
- De doelgroepvermindering voor de mentor (mentorkorting): een vermindering op de werkgeversbijdragen voor de werknemer die als mentor wordt ingezet;
- De doelgroepvermindering voor leerlingen in een alternerende opleiding: een vermindering op de werkgeversbijdragen op de loonkosten/leervergoeding voor de lerende in het kader van een alternerende opleiding, indien de jongere minstens 20 uur per week opgeleid wordt op de werkvloer.
- De doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het beroepssecundair onderwijs: een vermindering van de werkgeversbijdragen voor de loonkosten voor de lerende in het kader van een opleiding binnen het deeltijds beroepssecundair onderwijs indien de jongere minder dan 20 uur per week opgeleid wordt op de werkvloer.

De maatregelen gericht naar de onderneming hebben elk hun eigen toepassingsgebied, voorwaarden, beperkingen en wijze van aanvraag. Door bovenvermeld decreet worden al deze maatregelen opgeheven.

Eén **premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen** stimuleert ondernemingen in hun engagement als leerwerkplek, stimuleert hen tot het zorgen voor kwalitatieve begeleiding van de lerende op de werkplek en zet ondernemingen aan om mee te werken aan kwalificerende opleidingen.

De **leerlingenpremie alternerende opleiding** is gericht op leerlingen duaal en alternerend leren in het secundair onderwijs. De leerlingen in een alternerende opleiding kunnen vandaag aanspraak maken op een startbonus. Deze tegemoetkoming wil leerlingen stimuleren hun alternerende opleiding volledig af te werken en de werkplekcomponent is hierin cruciaal. Deze startbonus is vandaag enkel voorbehouden voor leerlingen die de startbonus voor het eerst aanvragen voor ze de leeftijd van 18 jaar bereikt hebben. In eerdere adviezen van VLOR, SERV en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren met betrekking tot deze thema's, wordt deze maatregel vaak als discriminerend bestempeld voor meerderjarige leerlingen. De doelgroep van deze nieuwe leerlingenpremie wordt niet afgebakend door een leeftijdsvoorwaarde. Zo kunnen alle alternerende leerlingen in aanmerking komen voor deze premie, ongeacht hun leeftijd bij aanvraag van de premie.

In het bovenvermeld decreet worden verschillende bevoegdheden aan de Vlaamse Regering toegewezen:

- Het bepalen van de opleidingen die voldoen aan de voorwaarden voor de premie voor de onderneming en uitzonderingen op de voorwaarden,
- Het bepalen van de elementen van de overeenkomst van de onderneming met de lerende,
- Het bepalen van de wijze van aangifte en de berekeningswijze voor de voorwaarde betreffende de tijd die de lerende op de werkplek doorbrengt,
- Het bepalen van een uitzondering op de referentieperiode voor opleidingen met een afwijkende organisatievorm,
- Het bepalen van voorwaarden om de kwaliteit van de mentoropleiding te garanderen,

- Het bepalen van de aanvraagprocedure, de toekenning en de hoogte van de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding,
- Het nader bepalen van regels voor terugvordering van onrechtmatig ontvangen premies
- Het nader bepalen van sancties bij een veroordeling of vaststelling van schuld voor een inbreuk.

Dit ontwerp van besluit wijzigt eveneens het Kwaliteitstoezichtsbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele vorming.

B. TOELICHTING BIJ DE ADVIEZEN

De Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft advies nr. 2023/022 gegeven op 6 maart 2023. Gezien de onbevoegdheid van de Vlaamse Toezichtscommissie werd hier geen rekening mee gehouden.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op 31 maart 2023 verwezen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Dit gaf geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerpbesluit.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies op 20 maart 2023, de Vlaamse onderwijsraad (Vlor) op 23 maart 2023 en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren op 17 maart 2023.

Zowel de SERV, de Vlor als het Vlaams Partnerschap Duaal Leren (VPDL) uiten hun appreciatie over de maatregel en geven aan dat er rekening werd gehouden met hun eerdere adviezen. Het is volgens de SERV een goede zaak dat zowel ondernemingen, waaronder eenmanszaken, en leerlingen een premie krijgen. De Vlor en het VPDL appreciëren de vereenvoudiging en verhoogde transparantie van de nieuwe premies. De Vlor waardeert ook de vermindering van de administratieve lasten die wordt gerealiseerd en het feit dat de premies zich ook richten tot leerlingen en hun ondernemingen in een duale opleiding in het Buitengewoon Secundair Onderwijs (BuSO). Bijkomend stelt het VPDL op prijs dat de leeftijd van de lerende geen voorwaarde meer is voor toekenning van premie aan de lerende en aan de onderneming.

De adviesraden formuleren ook een aantal bijkomende aandachtspunten en wensen.

Specifiek voor de premie voor ondernemingen vragen de SERV en het VPDL een uitbreiding van het toepassingsgebied naar andere kwalificerende opleidingen met een intensieve component werkpleklers (zoals bv. de verplichte stages in secundair en hoger onderwijs). De premies richten zich evenwel in de eerste plaats op de ondersteuning van het duaal leren in het secundair- en volwassenenonderwijs. De HBO5 opleiding Verpleegkunde wordt ook meegenomen en vormt hierop de enige uitzondering omwille van zijn grote verplichte stagecomponent. In het hoger onderwijs wordt tot het einde van het schooljaar 2022-2023 geëxperimenteerd met duaal leren via Europa WSE-projecten. Als daaruit blijkt dat een kader voor duaal leren in het hoger onderwijs, zoals gevraagd door het VPDL, wenselijk en haalbaar is, zal ook nagegaan worden of het uitbreiden van de premies voor deze doelgroep opportuun is.

Het uitbreiden van de doelgroep voor de premies is verder vanuit twee redenen niet aangewezen. De hervorming van de incentives heeft als doel vereenvoudiging en transparantie. Door de doelgroep uit te breiden met andere vormen van werkpleklers verliest de maatregel zijn focus, en komt de beoogde vereenvoudiging en transparantie in het gedrang. Daarnaast werd de premie uitgetekend binnen het bestaande budgettaire kader en werd er rekening gehouden met de vraag van de Inspectie van Financiën naar het voorzien van een financiële buffer van 1 miljoen euro. Dit laat momenteel geen uitbreiding van de doelgroep toe, zonder ook de hoogte van de premies te moeten verlagen. Lagere premies (omwille van een uitbreiding van de doelgroep) missen echter het stimulerend effect.

Het gebruik van de premies en hun budgettaire impact zal grondig gemonitord worden, wat zicht kan geven op de mogelijkheden van uitbreiding van de doelgroep en budgettaire ruimte in te toekomst.

De drie adviesraden vragen een uitbreiding van de doelgroep van de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen naar ondernemingen die werkpleklers aanbieden aan leerlingen uit de alternerende beroepsopleiding (ABO) in de integratiefase van het BuSO-OV3. Omwille van de hierboven geschetste redenen is uitbreiding van de doelgroep niet aangewezen. We menen daarenboven dat er binnen het BuSO nog ruimte is om stapsgewijs duaal leren verder te verkennen. In dat geval worden immers ook de premies toegekend. We moedigen zowel sectoren als onderwijsverstrekkers aan de mogelijkheid van bijkomende duale opleidingen binnen het BuSO te onderzoeken.

Het VPDL wijst erop dat centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) ook opleidingen van VKS-niveau 5 mogen aanbieden. Gezien de focus van dit uitvoeringsbesluit op duaal leren kiezen we ervoor dit nog mee te nemen.

Volgende aanpassing werd aan het ontwerpbesluit uitgevoerd:

- Artikel 2, tweede lid werd aangepast, zodat ook duale opleidingen van VKS-niveau 5 in aanmerking komen voor de premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen.

De SERV en het VPDL geven aan het te betreuren dat er geen simulatie is gebeurd van de impact van de nieuwe maatregel op de loonkost bij kleine en grote ondernemingen (cfr wegvallen van de mentorkorting). Het is echter onmogelijk om deze simulatie vanuit de overheid uit te voeren. Individuele loonkostgegevens op ondernemingsniveau zijn immers niet beschikbaar. De maatregel beoogt bovendien geen loonkostenbesparing.

Ook voor de leerlingenpremie alternerende opleiding wordt geadviseerd de doelgroep uit te breiden naar de ABO integratiefase BuSO-OV3 en de cursisten volwassenenonderwijs. De leerlingenpremie is echter opgezet vanuit de continuering van de startbonus en richt zich derhalve op leerlingen alternerende opleiding in het secundair onderwijs. De hervorming zorgt voor vereenvoudiging en transparantie omdat de premie van toepassing is op al deze leerlingen (niet langer enkel de leerlingen die bij de eerste premie-aanvraag minderjarig zijn). Dit werd reeds in het decreet bepaald (art 6, §2), hierop zijn geen uitzonderingen bij uitvoeringsbesluit mogelijk.

De SERV en het VPDL merken op dat voor beide premies een minimale duurtijd van 4 maanden werkpleklers is vereist en wijzen erop dat een aantal overeenkomsten dan uit de boot vallen (werkpleklers in blokken, rotatie bij verschillende ondernemingen, korte intensieve opleidingen in CVO, kortere overeenkomsten, ..). Zij vragen naar een flexibelere regeling. De decreetgever is echter van oordeel dat een minimale duurtijd van 4 maanden op de werkplek voor de meeste met dit besluit beoogde opleidingen haalbaar is en te verantwoorden in verhouding tot de incentive die er tegenover staat. Mogelijke gemotiveerde uitzonderingen bij opleidingen met afwijkende organisatievorm, zoals duale opleidingen met verplicht meer dan één werkplekcontext, worden ter advies voorgelegd aan het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

Bij de implementatie van de maatregel zal er bijzondere aandacht gaan naar automatisering, zodat de begunstigden de premie waar mogelijk automatisch ontvangen én naar gerichte communicatie zodat alle doelgroepen op de hoogte zijn van de nieuwe modaliteiten. De bekommernissen van de SERV en het VPDL naar non-take up en communicatie/informatie worden hiermee ondervangen. Een leerling woonachtig in het Brusselse Gewest komt niet in aanmerking ten gevolge van de regionalisering van bevoegdheden, zoals de Vlor en het VPDL ook opmerken. Met informatie en doorverwijzing naar de bevoegde diensten van de regionale incentives zorgen we voor duidelijkheid en transparantie.

Daarnaast werden aan het ontwerpbesluit ook een aantal technische aanpassingen aangebracht:

- In artikel 8 werd verwezen naar het verkeerde lid (zesde lid van artikel 9 in plaats van het vijfde).
- De nummering van de artikels in deze nota werd in overeenstemming gebracht met de artikels in het ontwerpbesluit, gezien een technische fout sloop in de nummering.

De Raad van State bracht advies 73.630/1 uit op 14 juni 2023.

De volgende aanpassingen werden aan het ontwerpbesluit aangebracht:

- De Raad van State wijst erop dat de aanhef moet worden aangepast met een ontbrekende rechtsgrond en vraagt een aantal technische aanpassingen.
De aanhef werd overeenkomstig aangepast in het ontwerpbesluit.
- De Raad van State merkt op dat artikel 5 (berekening van de referentieperiode om te voldoen aan de voorwaarde van 4 maanden werkplekieren) niet alleen geldt voor overeenkomsten gesloten voor opleidingen die in aanmerking komen voor de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen, maar ook voor overeenkomsten die in aanmerking komen voor de leerlingenpremie alternerend leren.
Artikel 5 van het ontwerpbesluit werd overeenkomstig aangepast.
- De Raad van State geeft aan dat de delegatie in artikel 7 naar het departement voor onrechtmatig ontvangen premies onvolledig is.
Artikel 7 van het ontwerpbesluit werd aangepast zodat de delegatie naar het departement geldt voor zowel het eerste lid als het tweede lid van artikel 16 van het decreet van 23 december 2022.
- De Raad van State beveelt aan om in artikel 11 de werkwijze voor het aanvragen van de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen te verduidelijken en eveneens te verwijzen naar de decreten waarin de registratieplicht van overeenkomsten is opgenomen (dit laatste in artikel 11 en artikel 27, 1°).
Artikel 11 en artikel 27, 1° van het ontwerpbesluit werden overeenkomstig aangepast.
- De Raad van State beveelt aan om in artikel 15 op expliciete wijze aan te geven dat er voorwaarden gesteld worden aan de inhoud van de mentoropleiding.
Daarnaast vraagt de Raad van State om duidelijker te formuleren hoe het nieuwe artikel 2, §1, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 zich verhoudt tot het bestaande artikel 2, §1, derde lid.
Artikel 15 werd overeenkomstig aangepast.

Voorts dient opgemerkt dat bij alternerend/duaal leren de sectorale partnerschappen (of het Vlaams Partnerschap Duaal Leren bij afwezigheid ervan) beslissen welke mentoropleidingen in aanmerking komen. Voor deze mentoropleidingen is er geen registratieplicht in de opleidingsdatabank Vlaamse Opleidingsincentives. Voor duaal/alternerend leren verandert er derhalve niets. In de regelgeving van alternerend leren in het secundair onderwijs en duaal leren in het volwassenenonderwijs is begeleiding door een mentor die een mentoropleiding heeft gevolgd (die voldoet aan diezelfde inhoudelijke criteria) binnen de opgelegde termijn immers al een verplichting. De sectorale partnerschappen zijn niet bevoegd voor de HBO5 opleiding Verpleegkunde. Het voldoen aan de inhoudelijke criteria van de mentoropleiding bij deze opleidingen wordt daarom nagegaan via de opleidingsdatabank Vlaamse Opleidingsincentives.

Om dit te verduidelijken werd artikel 9 aangepast (zie artikelsgewijze toelichting).

De Raad van State stelt zich voorts vragen bij de proportionaliteit en de rechtszekerheid van het automatische verval van reeds geregistreerde mentoropleidingen (die reeds recht geven op Vlaamse opleidingsincentives) door aanbieders die niet de nodige stappen zetten om aan te tonen dat deze opleidingen aan de gestelde voorwaarden voldoen voor de premiereregeling in dit ontwerpbesluit én ook geen aanbieder van een mentoropleiding in het kader de premiereregeling wensen te zijn. Zij vraagt om deze regeling aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen.

Naar aanleiding van deze aanbeveling werd artikel 26, tweede lid geschrapt.

Bijkomend onderzoek wijst uit dat er 113 opleidingen in de opleidingsdatabank Vlaamse Opleidingsincentives geregistreerd zijn waarvan de opleidingstitel wijst op begeleiding op de werkvloer en/of mentorrol (van de ongeveer 7500 opleidingen in de databank). Daarvan dragen er 68 de expliciete titel “mentor(opleiding)”. Enkel deze opleidingen zullen uit de opleidingsdatabank worden geschrapt. Vanaf 1 september 2023 zullen opleidingen die de titel ‘mentoropleiding’ wensen te dragen immers moeten voldoen aan de bijkomende inhoudelijke vereisten gesteld in dit ontwerpbesluit (naast de voorwaarden voor de minimumduur van de mentoropleiding die reeds voorzien waren in de regelgeving Vlaams Opleidingsverlof). Deze opleidingen dienen zich opnieuw te registreren onder ‘mentoropleiding’, mits zij aan de gewijzigde voorwaarden voor mentoropleidingen voldoen. Doen zij dit niet, dan moeten zij zich registreren onder een andere titel.

Op die manier wordt een éénvoudig overzicht geboden in de opleidingsdatabank van mentoropleidingen die recht geven op de premie zodat ondernemingen een weloverwogen keuze kunnen maken uit het opleidingsaanbod voor mentoren.

De overige reeds geregistreerde opleidingen in de opleidingsdatabank waarvan de opleidingstitel wijst op begeleiding op de werkvloer en/of mentorrol (en niet de expliciete de titel ‘mentoropleiding’) worden niet geschrapt. Wie zijn opleiding met de beschreven opleidingsinhoud echter in aanmerking wil laten komen voor de premie kwalificerend werkpleklers dient de opleiding opnieuw te registreren onder de titel ‘mentoropleiding’, mits zij aan de gewijzigde voorwaarden voor mentoropleidingen voldoen (inhoudelijke voorwaarden, naast de voorwaarden voor de minimumduur van de mentoropleiding die reeds voorzien waren in de regelgeving Vlaams Opleidingsverlof). Voor wie dat niet wil, verandert er niets.

Deze 113 opleidingsverstrekkers zullen uitgenodigd worden voor een webinar waarin de regelgeving in kwestie wordt toegelicht, zodat zij zelf een overwogen keuze kunnen maken.

Daarnaast zijn er ook 114 opleidingen (waarvan 48 geregistreerd in de opleidingsdatabank Vlaamse Opleidingsincentives) die in aanmerking kwamen in het kader van de doelgroepvermindering voor mentoren. Ook deze opleidingsverstrekkers worden uitgenodigd voor de webinar.

- De Raad van State stelt vast dat de rechtsgrond voor artikel 18 en 20 van het ontwerpbesluit voorlopig ontbreekt.
De rechtsgrond kan gevonden worden in het decreet over het onderwijs XXXIII dat op 7 juli 2023 door de Vlaamse Regering werd bekrachtigd en afgekondigd. Dit decreet werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 5 juli 2023.
- De Raad van State wijst er op dat het departement geen bevoegdheid heeft om de erkenning van een beroepskwalificerend traject dat wordt aangeboden door een organisatie in te trekken. Die bevoegdheid komt volgens de decreetgever enkel toe aan de Erkenningscommissie.
Artikel 19 en artikel 21 van het ontwerpbesluit werden aangepast. Enkel de erkenningscommissie krijgt via dit ontwerpbesluit bijkomende gronden voor intrekking van de erkenning.
- De Raad van State merkt op dat in artikel 23, 1° van het ontwerpbesluit gevraagd wordt aan de aanbieders van beroepskwalificerende trajecten om persoonsgegevens van de lerende te bezorgen aan het departement in het kader van monitoring en dit binnen een bepaald termijn. De Raad van State geeft aan dat er voor deze “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens een decretale basis ontbreekt. Dit geldt volgens de Raad van State eveneens voor de registratie van de behaalde bewijzen (van beroepskwalificatie, deelkwalificatie of competenties) door de organisatie in de leer- en

ervaringsbewijzendatabank (LED) zoals artikel 25 van het ontwerpbesluit beoogd. Artikel 24 heeft tot doel een termijn te bepalen voor deze registratie.

Het advies van Raad van State wordt ter harte genomen en er zal in de nabije toekomst een decretale basis worden voorzien voor artikel 23, 1°, 24 en 25.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1: Dit artikel definieert een aantal begrippen.

Artikel 2: Dit artikel geeft aan welke opleidingen in aanmerking komen voor de premie kwalificerend werkplekleren voor de onderneming, hoewel zij niet steeds aan alle voorwaarden voldoen voor de voornoemde premie. Er wordt gespecificeerd waarom deze voorwaarden voor deze opleidingen niet gelden, nl:

- de alternerende opleiding in het secundair onderwijs, ook wanneer de werkplekcomponent van de opleiding minder dan de helft van de totale opleidingstijd bedraagt (Een uitzondering op de voorwaarde in artikel 3, eerste lid, 3° van het decreet van 23/12/2022 gezien enkele opleidingen duaal leren net niet aan de voorwaarde van minstens 50% werkplekleren voldoen. Die uitzondering wordt goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze opleidingen nemen we toch op in het toepassingsgebied van de maatregel, zodat alle opleidingen duaal leren in aanmerking komen).
- de duale opleiding in het volwassenenonderwijs, ook wanneer de werkplekcomponent van de opleiding minder dan de helft van de totale opleidingstijd bedraagt (een uitzondering op de voorwaarde in artikel 3, eerste lid, 3° van het decreet van 23/12/2022 gezien ook hier een afwijking op vereiste opleidingstijd op de werkplek beslist kan worden door de Vlaamse Regering) en ook wanneer de duale opleiding van niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur is (een uitzondering op de voorwaarden gezien de opleiding in dat geval niet hoogstens van niveau 4 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur is zoals gestipuleerd in artikel 3, eerste lid, 2° van het decreet van 23/12/2022).
- de opleiding HBO5 Verpleegkunde (een uitzondering op de voorwaarden gezien zij niet hoogstens van niveau 4 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur is zoals gestipuleerd in artikel 3, eerste lid, 2° van het decreet van 23/12/2022). Deze opleiding wordt meegenomen omdat zij een structureel ingebouwd intens aspect leren op de werkplek bevat, alhoewel ze toeleidt naar een onderwijskwalificatie niveau 5.

Artikel 3: Dit artikel bevat de verplichte vermeldingen en bepalingen in de overeenkomst - van de onderneming met de lerende over de werkplekcomponent van een opleiding - om in aanmerking te komen voor de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerend leren.

Voor deeltijdse arbeidsovereenkomsten zijn een aantal vermeldingen en bepalingen in de overeenkomst niet verplicht omdat de elementen betrekking hebben op het opleidingsgedeelte, en geen onderdeel vormen van een standaard arbeidsovereenkomst.

Alle overeenkomsten dienen het opleidingsplan, de rechten en plichten van alle partijen en het arbeidsreglement te bevatten. De overeenkomst mag daarnaast geen bedingen bevatten die de rechten van de lerende beperken of zijn verplichtingen verzwaren.

Artikel 4: Een van de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de premies is dat de lerende gedurende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek is. Dit blijkt uit de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling, uit de trimestriële aangifte aan de instelling die belast is met de inning van de sociale zekerheidsbijdragen of uit een verklaring op eer. De vier maanden worden als volgt berekend: de einddatum valt ten vroegste op de dag voorafgaand aan de dag met hetzelfde getal als de dag van de startdatum in de vierde maand na de startdatum.

Artikel 5: Als de opleiding die in aanmerking komt voor de premies (zie artikel 2) niet georganiseerd is per schooljaar is de referentieperiode om te voldoen aan de voorwaarden door de lerende en de onderneming 12 maanden te rekenen vanaf de start van de overeenkomst.

Artikel 6: Het departement wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de toekenning van de premie.

Artikel 7: Het departement is verantwoordelijk voor de terugvordering van onrechtmatig ontvangen premies en voor de terugvordering van de ontvangen premies als bij de werkgever inbreuken worden vastgesteld op de arbeidswetgeving, met inbegrip van alle relevante conventionele bepalingen, de welzijnswetgeving en de socialezekerheidswetgeving, zoals die van toepassing zijn op de lerende.

Artikel 8: Het departement vraagt de benodigde gegevens op bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Artikel 9: Een van de voorwaarden voor de onderneming om in aanmerking te komen voor de premie is dat de onderneming een mentor aanwijst die een mentoropleiding heeft gevolgd. Dit artikel specificeert dat volgende mentoropleidingen in aanmerking komen:

- voor mentoren in het kader van een duale of andere alternerende opleiding: mentoropleidingen die in aanmerking komen volgens de geldende regelgeving voor alternerende opleidingen (in het secundair onderwijs) en duale opleidingen (in het volwassenenonderwijs). Het aanduiden van een mentor maakt deel uit van de erkenningsprocedure van de onderneming. Het betreft voorwaarden rond de termijn waarin de verplichte mentoropleiding moet gevolgd zijn en de inhoud van de mentoropleiding. Concreet gaat dit over mentoropleidingen die in aanmerking komen door het sectoraal partnerschap dat bevoegd is voor de onderneming van de mentor of vrijstellingen hiervan volgens de voorwaarden van het sectoraal partnerschap dat bevoegd is voor de onderneming van de mentor.
- Voor mentoren in het kader van een opleiding HBO5 Verpleegkunde: mentoropleidingen die opgenomen zijn in de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives of mentoropleidingen die eerder gevolgd zijn in kader van duaal/alternerend leren.
Daarnaast worden de volgende opleidingen/trajecten gelijkgesteld met een mentoropleiding: een pedagogisch diploma en het EVC-traject (Ervaringsbewijs) Opleider-begeleider in bedrijven en organisaties.

Artikel 10: In uitvoering van artikel 4, derde lid van het decreet van 23/12/2022 betreffende de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerend leren bepaalt dit artikel dat de lerende geregistreerd is door de onderneming in de onmiddellijke aangifte van tewerkstelling en ingeval van een leervergoeding ook in de trimestriële aangifte van de RSZ wat betreft alternerende opleidingen (secundair onderwijs) en duale opleidingen (volwassenenonderwijs). Voor de opleiding HBO5 Verpleegkunde wordt het vervullen van de voorwaarde dat de lerende minstens vier maanden in een schooljaar op de werkplek is uit een verklaring op eer door de onderneming.

Artikel 11: Dit artikel geeft aan hoe de premie kwalificerend werkplekleren voor ondernemingen wordt aangevraagd.

Voor alternerende opleidingen (secundair onderwijs) en duale opleidingen (volwassenenonderwijs) gebeurt dit door 1) de ondertekening van de tripartite overeenkomst (onderneming, onderwijsinstelling, lerende) en door 2) het indienen (mededeling) van de nodige gegevens. Zo zal het bankrekeningnummer waarop de premie dient gestort te worden bij die gelegenheid gevraagd worden.

Door de ondertekening van de overeenkomst gaat de onderneming akkoord met de bepalingen in die overeenkomst én met het aanvragen van de premie voor de onderneming.

Tenslotte dient 3) de overeenkomst geregistreerd te worden. De registratie dient plaats te vinden binnen de drie maanden na de start van de overeenkomst.

Voor andere opleidingen vraagt de onderneming de premie kwalificerend werkplekleren aan ten vroegste vier maanden na de start van de overeenkomst en uiterlijk op 31 juli van het lopende schooljaar via het digitaal loket van het departement WSE.

Het departement WSE gaat, op basis van de beschikbare gegevens, na of de onderneming voldoet aan de voorwaarde voor de premie. Zij meldt aan de onderneming of de premie al dan niet wordt toegekend en stort in voorkomend geval de premie op de bankrekening van de onderneming.

Artikel 12: Dit artikel bepaalt de hoogte van de premie voor de onderneming per lerende. De hoogte is afhankelijk van of de lerende al dan niet een vergoeding, met name een leervergoeding of loon, ontvangt van de onderneming.

Artikel 13: Dit artikel geeft aan dat de leerling in de tripartite overeenkomst (onderneming, onderwijsinstelling, leerling) kan aangeven of hij de leerlingenpremie alternerende opleiding wil ontvangen. Door de registratie van deze overeenkomst door de onderwijsinstelling is de aanvraag ingediend. De premie kan echter ook door de leerling zelf worden ingediend ten laatste op de laatste dag van het schooljaar. Dit is het geval voor overeenkomsten die gesloten worden met een onderneming buiten de Vlaamse Gemeenschap en die aldaar door de betrokken bevoegde instantie is erkend als werkplek in het kader van een gelijkwaardig opleidingssysteem van alternerend leren en werken (decreet alternerende opleiding, art. 4, §2). Deze overeenkomsten worden niet geregistreerd en vragen dus om een andere regeling voor de aanvraag van de leerlingenpremie.

Het departement WSE gaat, op basis van de beschikbare gegevens, na of de leerling voldoet aan de voorwaarde voor de leerlingenpremie alternerende opleiding. Zij meldt de leerling of de premie al dan niet wordt toegekend en stort in voorkomend geval de premie op de bankrekening van de leerling.

Artikel 14: Dit artikel bepaalt de hoogte van de leerlingenpremie alternerende opleiding.

Artikel 15: Dit artikel voegt voorwaarden toe waaraan een mentoropleiding moet voldoen om in aanmerking te komen voor de Vlaamse opleidingsincentives. De inhoud van mentoropleidingen wordt nader bepaald.

Artikel 16 en volgende: Dit ontwerp van besluit wijzigt het Kwaliteitstoezichtsbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele vorming zodat een organisatie eveneens bevoegd kan worden om een erkend beroepskwalificerend opleiding- of EVC-traject aan te bieden voor een deelkwalificatie. Daarnaast krijgt hoofdstuk 2 een nieuwe structuur waardoor de artikelen die verband houden met de erkenningsaanvraag enerzijds en de beslissingen van de erkenningscommissie anderzijds worden gebundeld in twee aparte afdelingen. De erkenningscommissie krijgt bijkomende vaststellingsgronden om de erkenning in te trekken.

Artikel 16: wijzigt de benaming van hoofdstuk 2 'Erkenningsaanvraag' naar 'Erkenning'.

Artikel 17: Dit artikel rangschikt de bestaande artikels 11 tot en met 15, die verband houden met de erkenningsaanvraag, onder een nieuwe afdeling 'Afdeling 1. Erkenningsaanvraag'.

Artikel 18: Dit ontwerp van besluit wijzigt het Kwaliteitstoezichtsbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele vorming zodat een organisatie eveneens bevoegd kan worden om een erkend beroepskwalificerend opleiding- of EVC-traject aan te bieden voor een deelkwalificatie. Voorheen was dit enkel voor de volledige beroepskwalificatie mogelijk. Artikel 18 past de aanvraagprocedure overeenkomstig aan. In dit artikel wordt het concept 'beroepskwalificatie' aangevuld met het concept 'deelkwalificatie'.

Artikel 19: Dit artikel rangschikt de bestaande artikels 16 tot en met 19, die verband houden met de beslissingen van de Erkenningscommissie, onder een nieuwe afdeling 'Afdeling 2. Beslissingen van de Erkenningscommissie'.

Artikel 20: In dit artikel wordt het concept 'beroepskwalificatie' aangevuld met het concept 'deelkwalificatie'.

Artikel 21: Dit nieuwe artikel herneemt de bepalingen uit het bestaande artikel 24, met name de vaststellingsgronden voor intrekking van een traject door de Erkenningscommissie. Daarnaast worden nog

twee vaststellingsgronden toegevoegd die tot de intrekking van de erkenning van de organisatie door de Erkenningscommissie leiden: 1) de organisatie verzoekt zelf om intrekking, en 2) de organisatie voldoet niet aan de verplichting tot het bezorgen van monitoringsgegevens, het tijdig aanleveren van bijkomende gegevens voor beleidsmatige evaluatie en het tijdig uitreiken van kwalificatiebewijzen aan de lerende.

Artikel 22: Dit artikel schrapt artikel 24 dat integraal werd ondergebracht onder het nieuwe artikel 19/1.

Artikel 23: Dit artikel bepaalt een termijn voor de oplevering van de monitoringsgegevens door de organisatie aan het departement.

Bijkomende gegevens, met uitsluiting van persoonsgegevens, kunnen door het departement worden opgevraagd met oog op beleidsmatige evaluatie. De organisatie dient deze gegevens te bezorgen binnen de maand na het ontvangen van de vraag.

Artikel 24: Dit artikel specificeert dat, naast het uitreiken van de kwalificatiebewijzen aan de lerende, de organisatie eveneens instaat voor de registratie van de uitgereikte kwalificatiebewijzen in de leer- en ervaringsbewijzendatabank.

Artikel 25: Dit artikel wijzigt de werkwijze voor het registreren van de uitgereikte kwalificatiebewijzen in de leer- en ervaringsbewijzendatabank. Voorheen werden de gegevens bezorgd aan het departement die deze registreerde in de leer- en ervaringsbewijzendatabank. De bouw van een gebruiksvriendelijke applicatie laat de organisatie nu toe om deze gegevens rechtstreeks te registreren in de databank. De organisatie is verplicht tot het registreren van het rijksregisternummer van de lerende, de uitgereikte kwalificatiebewijzen en de datum waarop het bewijs werd uitgereikt. De werklast voor de organisatie is dezelfde als voorheen: de bestemming van de gegevens is gewoon gewijzigd.

Artikel 26: Mentoropleidingen die voor 1 september 2023 in de opleidingsdatabank zijn opgenomen worden geschrapt uit de opleidingsdatabank. Mentoropleidingen die een afwijking willen van de minimumduur en/of in aanmerking willen komen voor de premie kwalificerend leren dienen opnieuw ter registratie te worden aangemeld, conform de gewijzigde voorwaarden voor mentoropleidingen.

Andere opleidingen die leren om leerlingen of werknemers te begeleiden op de werkvloer maar geen afwijking van de minimumduur wensen of zich niet richten naar de doelgroep van de premie geven hun opleiding een andere titel in de opleidingsdatabank.

Artikel 27: Voor lopende overeenkomsten gelden alternatieve termijnen die starten vanaf de inwerkingtreding van het besluit voor de aanvraag van de premie.

Voor lopende (schooljaaroverschrijdende) geregistreerde overeenkomsten die na 1 september 2023 nog minstens 4 maanden lopen: deze ondernemingen zullen gecontacteerd worden om de premie aan te vragen en hun bankrekeningnummer door te geven.

Voor lopende (schooljaaroverschrijdende) overeenkomsten die nog niet geregistreerd zijn voor 1 september 2023 en dus niet gekend zijn bij het departement, kan de premie aangevraagd worden door registratie van de overeenkomst. Bij die registratie zal bijkomend gevraagd worden om het bankrekeningnummer door te geven.

Artikel 28: Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit op 1 september 2023.

Artikel 29: De Vlaamse minister, bevoegd voor de competenties, is belast met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerpbesluit heeft geen impact op het algemene niveau van de Vlaamse Overheid,

Vanaf 2024 worden de beleidskredieten van de incentives voor werkpleklers die het decreet van 23/12/2022 opheft, geheroënteerd naar de nieuwe premie kwalificerend werkpleklers voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding. Conform het advies van Inspectie Financiën bij het ontwerp van decreet werd een budgettaire marge ingebouwd gezien de vele onzekerheden, vooral wat betreft de evolutie van het aantal leerlingen duaal leren en de take up ratio bij HBO5 verpleegkunde, en hun aanwezigheidsduur op de werkvloer van de onderneming.

De hoogte van de premie wordt in dit ontwerpbesluit vastgelegd. De premies zijn van dezelfde grootteorde als de incentives die ondernemingen en leerlingen vandaag ontvangen in het kader van leren op de werkplek. (de start- en stagebonus, de mentorkorting, en de doelgroepvermindering voor leerlingen alternerende opleiding en de doelgroepvermindering voor deeltijds werkende jongeren uit het deeltijds beroepsonderwijs).

Het basisbedrag voor de ondernemingen is 600 euro voor de leerlingen aan wie de onderneming geen leervergoeding betaalt. Voor de leerlingen die een onderneming een leervergoeding betaalt, ontvangt de onderneming een premie van 1.000 euro. De leerlingenpremie alternerende opleiding bedraagt 500 euro.

De wijzigingen aan het Kwaliteitstoezichtsbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele vorming om het aanbieden van beroepskwalificerende trajecten op het niveau van deelkwalificaties mogelijk te maken, hebben een beperkte impact op de personeelsinzet voor het erkenningsproces bij het departement WSE en het toezicht bij de Vlaamse Sociale Inspectie. Deze aanpassingen hebben geen budgettaire impact.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerpbesluit heeft geen impact op het algemene niveau van de Vlaamse Overheid, zowel op het niveau van het aantal personeelsleden als op het aantal VTE's.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering zal het besluit in extenso worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

De opstart van de premies is voorzien op 1 september 2023.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2022 betreffende de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding en wijziging van het Kwaliteitstoezichtbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele Vorming van 19 juli 2019;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw, te gelasten het voorvermelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 23 december 2022 betreffende de premie kwalificerend werkplekieren voor ondernemingen en de leerlingenpremie alternerende opleiding en wijziging van het Kwaliteitstoezichtbesluit voor de Beleidsvelden Werkgelegenheid en Professionele Vorming van 19 juli 2019;
- Advies van de SERV;
- Advies van de VLOR;
- Advies van het VPDL;
- Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit;
- Advies van de Raad van State.